

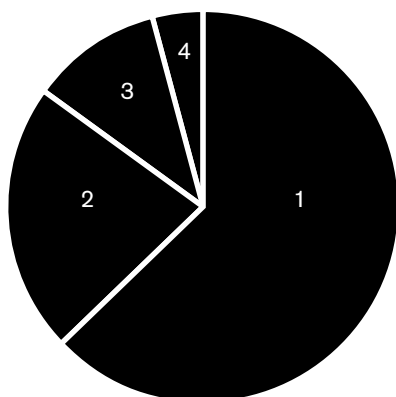
VART TOG PENGARNA VÄGEN 2007?

Statens kulturråd arbetar för att kultur av hög kvalitet ska vara tillgänglig för alla i hela landet. Det görs genom bidragsgivning, information och kunskapsuppbyggnad. Under 2007 fick en rad verksamheter och projekt inom Kulturrådets ansvarsområden stöd för att växa och utvecklas. Totalt fördelades under året drygt 1,8 miljarder kronor inom scenkonstområdet med teater, dans och musik, konstlivet och museerna samt litteraturen, kulturtidskrifterna och biblioteken.

Statens kulturråd har också flera övergripande uppdrag av kulturpolitisk karaktär. Myndigheten ska till exempel särskilt arbeta för barns och ungdomars rätt till kultur, lyfta fram den kulturella mångfalden, verka för kulturlivets internationalisering och främja en regional dialog inom Sverige.

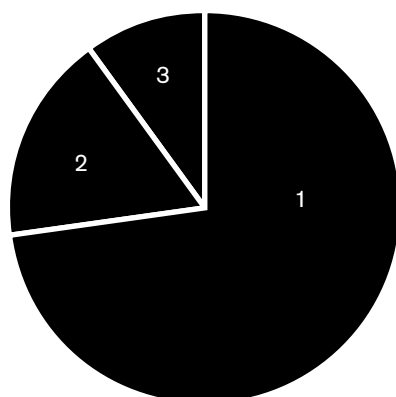
På de kommande uppslagen kan du läsa om några av alla de projekt och verksamheter som fick stöd under 2007. I vissa fall är Kulturrådet en stor bidragsgivare, i andra fall en av många. Vilket är egentligen mindre viktigt. Det viktiga är att projekten genomförs, att verksamheterna får möjlighet att växa, att konsten och kulturen får utvecklas och att alla får möjlighet att ta del av ett varierat kulturutbud av hög kvalitet. Besök www.kulturradet.se/ publikationer för att ta del av Kulturrådets årsredovisning 2007. ■

Utbetalade medel per konstområde 2007, procent. Totalt 1 837 758 tkr

1. Teater, dans och musik, 63%
2. Konst, museer och utställningar, 22%
3. Litteratur, bibliotek och kulturtidskrifter, 11%
4. Konstområdesövergripande, 4%

Kulturrådets arbetsinsats 2007

1. Bidragsgivning, 73%
2. Kunskapsuppbyggnad, 17%
3. Information och kommunikation, 10%

Under 2007 ökade Kulturrådet bidragen till musikteaterverksamheten. Bloggoperan sattes upp av NorrlandsOperan, som är en av fem musikteaterinstitutioner som får bidrag från Kulturrådet.

SJÖKOR OCH STEKARE – OPERA Å LA 2007

”Där stod hon. Den vackraste skotern som någonsin burkat sig fram genom snö. Hon startade direkt och snart steg lukten av tvåtaktsrök mot himlen. Nu skulle jag visa vem som bestämmer.”

Så låter en del av librettot till operan Sjökor och stekare, som bloggades fram av gymnasieelever vid Dragonskolan i Umeå. Operan hade premiär i november förra året på NorrlandsOperan och var ett samarbete mellan bland andra Kulturverket, NorrlandsOperan, Musikhögskolan i Piteå och Umeå Musikskola. Magnus Aspegren, vd för NorrlandsOperan, säger att tanken var att barn och unga skulle vara inkluderade genom hela processen.

– Kulturverket i Umeå arbetar mycket ute i skolorna, enligt idén ”barn säger åt proffsen vad de ska göra.” I projekten är det barnen som skriver och barnen som koreograferar. Vi ville ta det ett steg längre och bloggoperan blev en fantastisk möjlighet för alla dessa unga att få arbeta tillsammans med en institution som NorrlandsOperan. Så vi lät 400 ungdomar skriva 100 ord var om vad tusan de ville.

De texterna blev till operans libretto, som sammanställdes av KG Johansson, professor i rock- och jazzmusik vid Musikhögskolan i Piteå. Totalt la han bara till nio egna ord, resten kom direkt från blogginläggen. Musiken skrevs av elever på en kurs i musikkomposition vid Umeå kommunala musikskola, och bearbetades vidare av studenter vid Musikhögskolan i Piteå.

– Musiken skickades dessutom till en musikhögskola i Italien, och tre veckor före premiären kom tolv italienska dansare hit och deltog i föreställningen. Det var ganska mycket folk på scenen till slut, berättar Magnus Aspegren.

Han tycker att projekt som Sjökor och stekare fyller flera syften. Bland annat handlar det om att nyttja den resurs NorrlandsOperan utgör.

– För NorrlandsOperan är det viktigt att vi inte sitter på våra höga hästar och enbart sätter upp våra egna idéer. Alla ska kunna ta del av den plattform som NorrlandsOperan utgör. Många av de inblandade barnen kommer dessutom säkert fortsätta att skriva och vi behöver fler librettister och musiker.

Konceptet bloggopera får inte sitt slut med Sjökor och stekare. I vår öppnar en webbplats för vietnamesiska ungdomar, där de ska blogga fram en opera på temat ”dream and reality”. Den operan är en del i NorrlandsOperans samarbete med Hanoi och fungerar som en avslutning på det fem år långa projektet. Den vietnamesiska uppsättningen kommer även att innehålla delar av sin svenska föregångare. ■

SAMTIDA MUSIK PÅ HELTID

– Om vi vill att vår tids musik ska existera och utvecklas, måste det finnas uttolkare av den. Vi har en ny generation av unga tonsättare och deras musik måste föras ut i Sverige och i världen. Kjell Englund är musik- och operachef för Norrbottensmusiken och en av ledarna för Neo, Sveriges enda heltidsensemble med inriktning på samtida musik.

Ensemblen bildades i januari 2007 och fungerar också som ensemble i Piteå Kammaroperas uppsättningar. Att ha fast anställda musiker bidrar till att uppnå Neos mål, säger Kjell Englund.

– Tanken är att få vår tids musik framförd på högsta nivå, en nivå som även får bäring internationellt. Samtida musik kräver mycket repetitionstid och då är det naturligt att musikerna är fast anställda. En fri grupp kanske inte har möjlighet att repetera tio gånger inför en konsert.

Han berättar att det finns ett uppdämt behov av att få skriva för en ensemble utan begränsningar, och att det också finns en nyfikenhet hos besökarna.

– De som kommer på konserterna tas med på en resa och vill höra mer. Men det säljer inte sig själv, och där har vi en stor utmaning. Det är viktigt att vi går in på rätt nivå och tar med oss publiken in i en värld den kanske inte känner till.

Neo spelar inte bara i Norrbotten utan turnerar även runt i landet. Under förra året uppträdde ensemblen bland annat på Coma-festivalen i Växjö, Gas-festivalen i Göteborg och på Stockholm New Music. Inför nästa år planeras också flera konserter utomlands, i Lettland och i USA. Petter Sundkvist är Neos konstnärlige ledare och säger att ensemblen är viktig såväl för Norrbotten som för den samtida musikens utveckling.

– Från ett lokalt perspektiv behövs Neo enormt mycket. Dels som ensemble i vår kammaropera, dels som spjutspets i norra Sveriges musikliv. Och nationellt sett behövs det en ensemble som vågar testa nya vägar och inte tvingas kämpa för att överleva nästa produktion. Så här kan vi få mer långsiktighet och Neo kan därför på många sätt liknas vid en slags grundforskning inom kulturvärlden. ■

Under 2007 fördelade Kulturrådet 13,5 miljoner kronor i utvecklingsbidrag till regionala teater-, dans- och musikinstitutioner. Norrbottensmusiken fick två miljoner av dessa för utveckling av Neo och den samtida musiken.

I FREJA SER MAN MÖJLIGHETERNA

– I deras diagnoser står det att de inte kan kommunicera i grupp, att de har svårt för social samförmåga och minspel och att de inte kan känna empati. Men det stämmer inte alls på scenen. Där spelar de ut och lever upp.

Ingrid Sindahl-Norelius är projektledare för musikteaterprojektet Freja i Jönköping, som gör det möjligt för barn och unga med autism att utveckla sina konstnärliga och sociala förmågor. Freja har sedan starten 2005 satt upp flera pjäser skrivna av projektdeltagarna, som visats för utsålda hus i Jönköping.

– Det som är bra med Freja är att vi bejakar det alla är bra på. Vi ser möjligheterna i stället för att arbeta med problemen. Många av de här ungdomarna är otroligt bra på scen, de har en ärlighet och en stor trovärdighet i sitt skådespeleri.

Projektet har fått stor uppmärksamhet i de svenska medierna och de 26 deltagarna har gjort framsteg långt över vad diagnoserna säger att de borde kunna. Ingrid Sindahl-Norelius säger att teatern får ungdomarna att växa som människor.

– Alla har en skapande förmåga, men hos många barn med autism får den aldrig utvecklas. När den väl väcks startar ett flöde och deras självförtroende växer. De har hittat något de är bra på och de känner att de duger som de är.

Mycket har också hänt utanför scenen. Ätstörningar är vanliga bland människor med autism, och många har svårt att befinna sig i grupper. Därför kunde flera av deltagarna tidigare inte äta i skolan.

– En av våra tjejer klarade inte av grupper överhuvudtaget och stod utanför föreläsningssalarna i skolan och lyssnade. Många av de andra kunde bara äta i skolan om matsalen var tom. I dag kan hon sitta med de andra eleverna på lektionerna och våra deltagare äter i matsalen som alla andra.

Drömmen för Freja är att på sikt kunna anställa projektdeltagarna, som skådespelare, pedagogassistenter och produktionsassistenter.

– Att ge dem förtidspension, vilket är vanligt, är ett enormt slöseri. Antingen kan autismen kosta samhället hur många miljoner som helst eller så kan man använda sig av den potential som dessa ungdomar har. Det är de två alternativ man har, säger Ingrid Sindahl-Norelius. ■

Under 2007 prioriterade Kulturrådet tillgänglighet för alla inom scenkonstområdet. Freja är ett av 30 projekt som får bidrag från Kulturrådet för att arbeta med tillgänglighet.

Under 2007 fördelade Kulturrådet
sammanlagt 9,6 miljoner kronor till 40
utvecklingsprojekt inom museiområdet.

JÄMTLANDSMODELLEN SPRIDS I EUROPA

I Jämtland pågår sedan två år tillbaka projektet Xpress on trax, som hjälper arbetslösa ungdomar att hitta studiemotivation genom kulturarvet. Projektet är ett samarbete mellan Jämtlands läns museum (Jamtli), Landsarkivet och Birka folkhögskola.

Genom Xpress on trax får deltagarna prova på olika arbetsuppgifter och aktiviteter som finns inom arkiv- och museivärlden. De har fått släktforska, sortera fotografier, besöka museets magasin och sy upp kläder som används i museets utställningar. Initiativtagarna vill komma ifrån den traditionella syn som finns på musei- och arkivarieyrket och på ett konkret sätt visa varför det lönar sig att studera vidare. Henrik Zipsane, museichef på Jamtli, ser många fördelar med projektet.

– På det här sättet bygger vi upp deltagarnas självförtroende och motivation. Det är en liten investering med ett stort resultat. Projektet innebär en besparing för samhället och en andra chans för de unga. Vi har funnit en nisch där vi kan göra skillnad och verka för social sammanhållning och integration.

Av de 50 ungdomar som hittills deltagit i Xpress on trax har 20 börjat studera igen och ytterligare 10 deltagare har fått jobb. Många studerar konst och musik eller läser upp sina kärnämnen. Henrik Zipsane tycker att kultursektorn har ett ansvar att vara mer aktiv i lärandet.

– Primärt är detta en samhällsinsats och handlar inte om att få in folk i museivärlden. Museets besökare har det generellt bättre ställt än genomsnittsbefolkningen, medan deltagarna i det här projektet ofta kommer från resurssvaga hem. Och det är jättekul att de på det här sättet kan få ta del av kulturarvet. Museet ska ju inte vara en finkulturell arena som stänger ute människor.

Projektets framgång har lett till intresse från övriga Europa. Kommuner i Skottland, Tyskland och Italien har besökt Jamtli och vill själva använda modellen. Och under nästa år ska Jamtli vara koordinator för ett EU-projekt där riktlinjer för hur man kan arbeta på samma sätt i andra delar av Europa ska tas fram.

– Vi vill utveckla en Jamtli-modell som vi kan sprida över hela Europa, men även till mindre orter i Sverige. I glesbygden behövs den här hjälpen kanske än mer, och vårt arbete bör kunna utföras på alla arkiv och alla museer runt om i Sverige och Europa, berättar Henrik Zipsane. ■

Kulturrådet fördelade under 2007 drygt 25 miljoner kronor i bidrag till organisationer och utställare inom bild- och formområdet.

EN PLATS PÅ KONSTKARTAN

Mellan augusti och november förra året kunde göteborgarna njuta av samtida konst av 28 konstnärer från sammanlagt 14 länder. Då anordnades nämligen Göteborgs Internationella Konstbiennial för fjärde gången.

Det var Kulturföreningen Röda Sten som på uppdrag av Göteborgs kulturförvaltning genomförde biennalen, och över 35 000 personer besökte utställningarna på Röda Sten, Göteborgs Konsthall, Röhsska Museet, Gamla Posthuset och Galleri Kaustik.

– Responserna har varit jättebra och biennalen har nu blivit inarbetad i Göteborg. Det blev en bra närvaro i staden tack vare de olika utställningsplatserna och tematiken lyckades stimulera debatt på flera håll, berättar Virpi Näsänen, projektledare för biennalen.

Biennalens tema var ”Rethinking dissent – om politikens begränsningar och motståndets möjligheter”, och behandlade bland annat hur politik eller samhällskritik kommer fram i samtida konstnärers verk. Många verk var reflektioner över krig, bland dem en videoinstallation av Mario Rizzi som på flera skärmar simultant följde israeler och palestinier i vardagens Israel. Ett annat verk var i formen av en amerikansk 100-dollarsedel.

– Sisley Xhafa hade låtit beställa en tre gånger sex meter stor handvävd matta föreställande en 100-dollarsedel. Mattan vävdes av afghanska flyktingar i Pakistan, och de flesta tolkade nog verket USA-kritiskt. Men Sisley Xhafa, som är född i Kosovo och bor i New York, ville kanske visa att USA för många flyktingar innebär ett nytt och bättre liv, berättar Virpi Näsänen.

Syftet med biennalen är ambitiöst. Den ska vara en inspiratör för gallerier och andra aktörer i det lokala konstlivet och visa internationell samtidskonst av hög kvalitet. Dessutom ska den stärka Göteborg som kulturstad, något som Virpi Näsänen tycker att man också har lyckats med.

– Det är väldigt viktigt att dels få spännande konst till Sverige, och dels att Sverige och svensk konst blir synlig utomlands. Biennalen har bidragit till att förstärka Sveriges plats inom den internationella konstvärlden.

Biennalen ska dessutom förmedla samtidskonsten till Göteborgs barn och ungdomar. Därför arrangerades en pedagogisk verkstad och visningar för de yngre som avslutades med aktiviteter i verkstaden. Man genomförde också ett elevvårdsprojekt, där ett tiotal elever genomgick en guideutbildning och med handledning av en konstpedagog fick hålla egna visningar för skolklasser.

– För att nå barn och unga valde vi också att göra biennalen extra lång. Totalt genomförde vi 94 lektioner och 42 bokade visningar för skolklasser, och nästan 6 000 barn besökte biennalen, berättar Virpi Näsänen. ■

Kulturrådets samlade stöd till dans har ökat från 14,4 miljoner kronor år 2001 till 51,7 miljoner kronor år 2007. 22 procent av bidragen till fria dansgrupper gick till barn- och ungdomsverksamhet 2007.

SE BRA DANS PÅ ZEBRADANS

Varför måste prinsessor jämt ha klackskor på sig? Varför förvandlas prinsar till grodor? Och finns det någon mening med att vara snäll? De frågorna och många fler besvaras i ”Om grodan”, en av pjäserna som spelas på Zebradans, Sveriges första permanenta dansscen för barn- och ungdomspublik.

Det finns många koreografer och grupper som skapar dans för barn och unga. Men de fasta scenerna har saknats. Därför skapades Zebradans för nästan tio år sedan, och 2007 nåddes målet. Genom den fasta scenen vill Zebradans vara en länk mellan allmänheten, dansvärlden och skolan.

– Dansen har ju samma rätt som andra scenkonster att ta plats, och om man har en konstform som dans är det konstigt om det inte också finns alternativ för en yngre publik, säger Zebradans konstnärlige ledare Lisa Spets.

Förra året såg 10 000 barn och unga någon av Zebradans föreställningar, antingen på den egna scenen på Renstiernas Gata i Stockholm eller under någon av turnéerna runt om i Sverige och utomlands. Föreställningarna riktar sig till barn i olika åldrar och det finns produktioner för barn från sex månaders ålder. Den fasta scenen har haft en oerhörd betydelse, berättar Lisa Spets.

– Allt jobb vi gör får bättre effekt. Vi kan planera mer långsiktigt, men också vara mer flexibla. Om en produktion blir en stor succé kan vi förlänga spelperioden, och det gick inte tidigare när vi hyrde in oss på andra scener. Vi fungerar också som en gästspelsscen och turnerar dessutom med våra egna produktioner i Sverige och i Europa.

Den permanenta scenen har betytt mycket även för publiken. Nu finns det en plats att komma till, vilket ökar tillgängligheten till dansen.

– Även tidigare fanns det många dansföreställningar, men de syntes inte i det offentliga rummet. Och det är viktigt att synas i ett sammanhang. Om man inte vet om att något finns är det svårt att fråga efter det.

Zebradans grundades för att ge barn samma tillgång till bra dans som den vuxna publiken har.

– Barn är små människor och ska respekteras precis som vuxna. Föreställningarna gör att de får tillgång till en annan scenkonst och får se ett annat sätt att berätta. Det ska vara en självlig och konstnärlig upplevelse, som när du och jag går och ser en föreställning.

I och med den fasta scenen har Zebradans fått sin rätta form, och Lisa Spets ser ljust på scenens framtid. Nästa steg är att utveckla de internationella kontakterna och samarbetena med skolan.

– Vi fyller salong efter salong, och nu gäller det att säkerställa det vi har. Tidigare har vi främst riktat oss mot förskolorna, men vi vill också nå barn och unga i grundskolan och gymnasiet. ■

– BIBLIOTEKEN MÅSTE VARA DÄR MÄNNISKOR ÄR

Kan ni berätta om kvinnans roll inom islam? Vad händer med grädden när man vispar den för hårt, och hur har handeln mellan Spanien och Sverige sett ut genom århundradena?

Tänk dig en plats där du kan ställa dessa frågor och få svar inom ett dygn. ”Fråga biblioteket” är en nationell tjänst som gör just det, och på fragabiblioteket.se kan vem som helst ställa frågor, via e-post eller chatt. Ett nätverk av 74 folkbibliotek och 14 forskningsbibliotek runt om i landet samarbetar för att ta fram ett svar på din fråga. Du kan fråga vad som helst och Åsa Berglund, enhetschef på Informations- och lånecentralen i Malmö och ansvarig för folkbiblioteksdelen av Fråga biblioteket, säger att de också får in alla typer av frågor.

– Vi har fått frågor om hur man bygger en lönn dörr, eller vilket arv vi i dag har efter Che Guevara och om vi kan dra paralleller mellan honom och andra revolutionärer. Vår ambition är att leverera ett faktiskt svar, och även en källa på Internet så att man kan läsa vidare, berättar Åsa Berglund.

Tjänsten är ett sätt för de svenska biblioteken att finnas där kunderna finns.

– Det är självklart att biblioteken måste vara där människor är, och där de har sitt informationsbehov. Och i dag är det på Internet.

Fråga biblioteket är dock långt ifrån en sökmotor. I stället handlar det om att hitta rätt, och korrekt, information för dig.

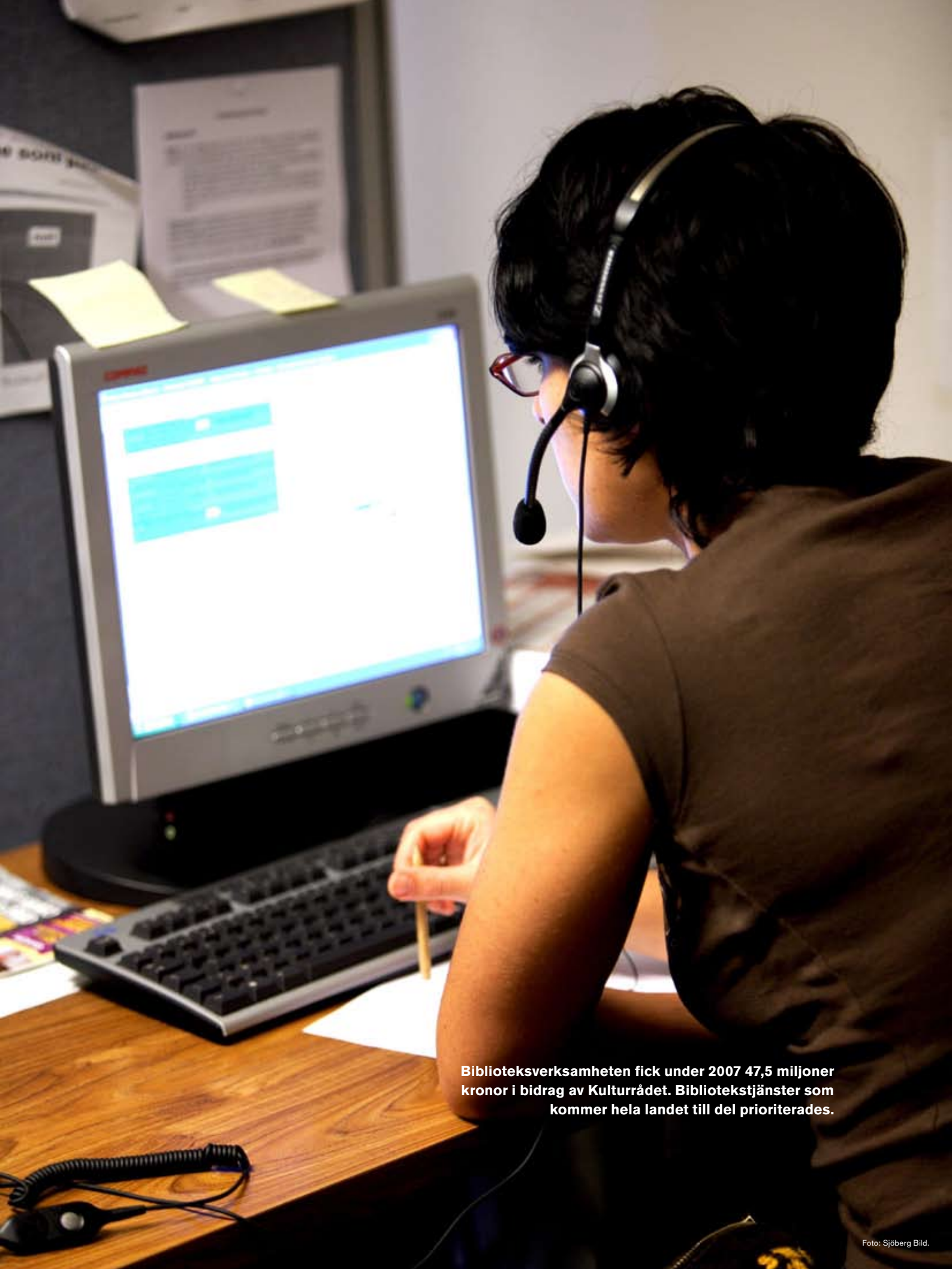
– Bibliotekarierna som svarar på frågorna är informationsnavigatörer till yrket. De har kunskap om olika databaser och om hur man ska formulera sökord för att få rätt resultat. Dessutom arbetar vi mycket med att granska och kvalitetssäkra källorna. På Internet kan det ju ofta vara ett problem att veta hur säker källan är.

Under förra året ökade antalet frågor med tio procent och bara i oktober ställdes över 2 500 frågor. Åsa Berglund tror att efterfrågan kommer fortsätta att öka.

– Vi ser ett stort behov bland skolelever. Många saknar ju skolbibliotek, eller i alla fall bemannade skolbibliotek. Och vi får också många frågor från elever som studerar på distans.

Under 2007 har Fråga biblioteket tagit över ansvaret för den flerspråkiga delen av Fråga biblioteket, tidigare kallad Ordbron. Som namnet antyder besvarar de nu även frågor på bland annat spanska, arabiska och ryska.

– Det krävs en hel del kompetens för att kunna svara på allt, men kompetensen finns om man använder sig av det samlade Bibliotekssverige, säger Åsa Berglund. ■

Biblioteksverksamheten fick under 2007 47,5 miljoner kronor i bidrag av Kulturrådet. Bibliotekstjänster som kommer hela landet till del prioriterades.

BIBU.SE SÄTTER FOKUS PÅ SCENKONST FÖR UNGA

Den 21–24 maj 2008 går den andra upplagan av scenkonstbiennalen för barn och unga, bibu.se, av stapeln i Lund. Över hundra föreställningar, seminarier, workshops och samtal på tolv platser runt om i Lund ska hjälpa till att skapa en diskussion om kvalitet, status och utvecklingsmöjligheter inom scenkonst för den yngre publiken.

Över 30 seminarier och workshops kommer att behandla en uppsjö av ämnen. Vad definierar barnet på scen, och hur kan vi gestalta det på ett ärligt sätt utan att förminska? Kan man värdera barnkultur ur ett samhällsekonomiskt perspektiv? Är kultursponsring ett alternativ för framtida finansiering och vad får näringslivet ut av att samarbeta med konstnärliga verksamheter? Vad kan man tala med barn om, och vad vet vi egentligen om hur barnen uppfattar det vi säger?

Under biennalen får dessutom fria grupper, danskompanier, institutioner och inbjudna internationella gäster chansen att visa upp sina föreställningar för arrangörer, kulturadministratörer, lärare, kommunföreträdare och så klart den skånska publiken. Pia Paglialunga är projektledare för bibu.se och säger att det behövs en mötesplats som håller scenkonsten vital.

– Svensk scenkonst för barn och unga har haft ett gott rykte, och har det fortfarande. Men vi ligger inte längre i den absoluta framkanten. Det är dags att titta både utåt, mot den internationella arenan, och inåt. Vad är det vi gör och vilka är bevekelsegrunderna?

Pia Paglialunga tycker att alla som arbetar med scenkonst för barn och unga har ett stort ansvar, och att det därför är viktigt med ett forum som vågar ställa tuffa frågor.

– Barn väljer ju inte själva vad de får se och därför är det extra viktigt att valen vi gör är berättigade. Vuxna tror sig ofta veta vad barn behöver, men vi vet inte alltid hur mottagarens upplevelse ser ut. Det tolkningsföreträdet är ett av ämnena vi kommer att diskutera på biennalen.

Den första scenkonstbiennalen för barn och unga hölls 2006 och var en framgång. Men än finns det utmaningar kvar och Pia Paglialunga tror att det i många år framöver kommer att finnas ett behov av en mötesplats som bibu.se.

– Till den förra biennalen var det ett stort tryck från branschen och det märktes att många längtat efter det här forumet. Men lärare och kulturadministratörer var inte lika väl företrädade, och det är viktigt att vi når dem också. Det hjälper inte att producera bra scenkonst om det inte finns människor som vill sprida den. Bibu.se är till för alla som, i ett brett perspektiv, arbetar med scenkonst för barn och unga. ■

År 2007 betalades nästan 73 miljoner kronor ut i bidrag till fria teater- och dansgrupper. 60 procent av teaterbidraget om ca 53 miljoner kronor gick till barn- och ungdomsverksamhet och 22 procent av dansbidraget om knappt 20 miljoner kronor gick till barn- och ungdomsverksamhet.

kultur / debatt

kultur / debatt

Kulturrådet beslutade 2007 att
 119 kulturtidskrifter skulle få
 stöd för sin produktion.

– BRA LÄSNING SKA FINNAS ÄVEN I KARESUANDO

De flesta kulturtidskrifter ges ut i små upplagor och saknar ekonomiska medel för att ägna sig åt traditionell marknadsföring. De har svårt att nå ut till butikernas tidningsställ och på så sätt hitta nya prenumeranter, något som i förlängningen är nödvändigt för att överleva.

Därför startade Nätverkstan i Göteborg för snart tre år sedan Kulturchock, ett projekt som arbetar med att gemensamt marknadsföra och distribuera svenska kulturtidskrifter.

– Vi vill öka synligheten hos de mindre tidskrifterna, de som inte har tid och pengar att marknadsföra sig själva. Ett sätt att öka synligheten är att förmedla tidskrifterna till återförsäljare, säger Marie Johansson, projektledare på Nätverkstan.

I dag ingår 110 tidskrifter och sammanlagt 350 återförsäljare i Kulturchocks nätverk, en ökning med över 50 procent sedan 2005. Bland återförsäljarna finns större tidningsbutiker som Presstop, men även klädbutiker, bokhandlare, museer och gallerier. Återförsäljarna kan välja fritt bland tidskrifter som Axess, 00-tal, Ordfront och Pockettidningen R. De riskerar heller inte att förlora några pengar på osålda tidningar, eftersom försäljningen sker på kommission.

– Det underlättar för återförsäljarna eftersom de bara behöver betala för tidningarna de säljer och inga tidskrifter heller behöver returneras. Nätverkstan sköter all administration och är knutpunkten mellan de olika instanserna, berättar Marie Johansson.

Nätverkstan har också genomfört en rad marknadsföringsinsatser på bokmässor och festivaler samt anordnat kurser i marknadsföring för kulturtidskrifternas redaktioner. Dessutom sköter de prenumerantservicen för många av tidningarna. Syftet är enkelt: Att få fler att upptäcka kulturtidskrifterna.

– Det finns många som skulle uppskatta de här tidningarna, men som helt enkelt inte hittar dem. Därför är det också viktigt att få en geografisk spridning, bra läsning ska finnas även i Karesuando. På det här sättet får tidskrifterna möjlighet att nå nya målgrupper och har åtminstone en rimlig chans att synas i det enorma mediebruset, säger Marie Johansson. ■

BERÄTTARSLAM: FÖR BERÄTTELSENS EGEN SKULL

– Man ska kunna beröra publiken på en mycket kort och begränsad tid, och få dem att falla i skratt eller gråt. Det är egentligen de enda begränsningarna, men också de enda möjligheterna, säger Veronica Bedecs, projektledare för 2007 års SM i berättarslam.

På Dieselverkstaden, en stor före detta fabrikslokal i Nacka i Stockholm, hölls den 27 oktober förra året SM i berättarslam. Precis som det låter handlar det om att berätta historier, egna, andras eller påhittade, för den samlade publiken. Och snabbt går det. 15 minuter har de tävlande på sig och den tiden ska räcka till två historier. Juryn väljs på plats direkt ur publiken och levererar sitt omdöme så fort berättelsen tagit slut.

Årets Svenska mästare blev Pelle Olsson som kommer från Berättarnätet Öst. Tanken med berättarslam är att berättandet som konstform ska få en bredare publik, säger Veronica Bedecs.

– Muntligt berättande har upplevt en renässans genom hela västvärlden det senaste decenniet. Men det kan nå ut till ännu fler och en tävling är ett sätt att locka en bredare och större publik till berättarkonsten. Tillsammans med berättarfestivalen i Ljungby och Fabula Storytelling Festival hjälper berättarslammet till att sätta berättandet som konstform på kartan.

2008 års SM i berättarslam äger rum just på Ljungby berättarfestival i juni och följs av ett nordiskt mästerskap som hålls under Fabula Storytelling Festival i september. Den lust som kommer fram under ett berättarslam bidrar till att berättandet som konstform fortsätter att växa, säger Veronica Bedecs.

– Människor har ett stort behov av direkt kommunikation med andra, och det här är en anspråkslös och inspirerad form av berättande som får publiken att vilja gå hem och berätta egna historier. Jag sitter själv där med stora tefatsögon, är helt plötsligt fem och ett halvt år gammal och vill inte att det ska ta slut.

Hon tycker också att berättandet fyller ytterligare en viktig funktion, utöver upplevelsen i sig. Det handlar om demokrati.

– Det kan låta pretentiöst, men till syvende och sist handlar det om att få göra sin röst hörd. Om man kan upphöja berättande till en konstform kan man inspirera andra att ta vara på sitt eget berättande. Och syftet med all konst är ju att ge människor möjlighet att uttrycka sig. ■

Kulturrådet ger bidrag till litteratur och litterära evenemang. Berättarslam var ett av de 46 litterära evenemang som fick dela på 2,8 miljoner kronor i bidrag under 2007.

Statens kulturråd, Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1–5
Tel: 08 519 264 00 Fax: 08 519 264 99
Webbplats: www.kulturradet.se

Tryck: Taberg Media Group, Taberg 2008.
Bild omslag: Zebradans, foto: Stefan Bohlin.
© Statens kulturråd 2008